

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.12.16.
COM(2010) 752 végleges

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

Az ARTEMIS és az ENIAC közös technológiai kezdeményezés első időközi értékelése

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Az ARTEMIS és az ENIAC közös technológiai kezdeményezés első időközi értékelése

1. BEVEZETÉS

Ez a jelentés az ARTEMIS és az ENIAC első időközi értékelésének megállapításait és ajánlásait tekinti át. Az ARTEMIS és az ENIAC a beágyazott rendszerek és a nanoelektronikai kutatás területén a közös technológiai kezdeményezéseket végrehajtó két közös vállalkozás. A jelentés a Bizottság által az értékelés ajánlásaira adott első választ fogalmazza meg, továbbá nyomon követési intézkedéseket állapít meg. A Bizottság ezáltal eleget tesz az ARTEMIS és az ENIAC alapító jogi aktusaiban¹ foglaltak szerint az első időközi értékelésükre vonatkozó jelentéstételi kötelezettségnek. Ezen túlmenően a Bizottságnak az a szándéka, hogy a tervek szerint 2011 első félévére közleményt dolgoz ki annak érdekében, hogy megállapítsa az összes közös technológiai kezdeményezés időközi értékeléseire, valamint a gazdaságélénkítési terv szerinti köz- és magánszféra közötti partnerségek (PPP) időközi értékeléseire vonatkozó átfogó következtetéseit.

2. ELŐZMÉNYEK

Az Európai Unió kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó jelenlegi hetedik keretprogramjában számos közös technológiai kezdeményezést támogat. Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) területén az ARTEMIS és az ENIAC közös technológiai kezdeményezéseket az EUMSZ. 187. cikke (az EK-Szerződés korábbi 171. cikke) alapján hozták létre 2007-ben. Ez a két szerv az ipar, számos uniós tagállam és társult ország, valamint az Európai Unió közötti köz- és magánszféra közötti partnerség. Céljuk, hogy mind az EU, mind a résztvevő tagállamok² költségvetéséből az európai kutatási közösségek (ipari és tudományos/kutatószervezetek) által saját területükön meghatározott kutatási menetrendeket hajtsanak végre. A közös technológiai kezdeményezések ezáltal Európa jövőbeli növekedésének, versenyképességének és fenntartható fejlődésének megszilárdítására törekednek. Ambíciójuk és alkalmazási körük, a mobilizálandó pénzügyi és műszaki erőforrások mértéke, valamint az erőforrások és a finanszírozás eredményes koordinációjának és a szinergiák elérésének szükségessége európai szintű fellépésre szólított fel.

¹ A beágyazott számítástechnikai rendszerekre irányuló közös technológiai kezdeményezést megvalósító „ARTEMIS közös vállalkozás” létrehozásáról szóló, 2007. december 20-i 74/2008/EK tanácsi rendelet 11. cikke; az „ENIAC közös vállalkozás” létrehozásáról szóló, 2007. december 20-i 72/2008/EK tanácsi rendelet 11. cikke.

² ARTEMIS-tagállamok: Ausztria, Belgium, Ciprus, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Lettország, Magyarország, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovénia.
ENIAC-tagállamok: Ausztria, Belgium, Csehország, Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Lengyelország, Lettország, Magyarország, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovákia.

Első két pályázati felhívásukat követően az ARTEMIS 25, az ENIAC 18 projektet indított el, melyek mindegyikének átlagos időtartama három év volt. Az EU és a közös technológiai kezdeményezésekben érintett tagállamok eddig mindkét technológiai kezdeményezésre együttvéve 576 millió EUR-t irányoztak elő (2008–2010) a magánszektorbeli kutatási és fejlesztési erőfeszítéseken túl, amelyeknek az értéke ennek az összegnek a kétszerese. Míg ez jelentős állami beruházást jelent két kulcsfontosságú technológiaterületen, a jelenlegi állami támogatás távolról sem éri el a közös vállalkozások létrehozására irányuló bizottsági javaslatokban meghatározott eredeti célkitűzéseket (együttvéve összesen 900 millió EUR-t ugyanezen időszakra vonatkozóan). A két közös technológiai kezdeményezésre irányuló jelenlegi beruházások sem felelnek meg a kutatás területén érdekelték várakozásainak, akik mindkét program esetében (a Bizottság általános javaslatának megfelelően) egyenként 2,5–3 milliárd EUR értékű finanszírozásra számítottak.

3. AZ ÉRTÉKEKÉLÉS LEBONYOLÍTÁSA

Ennek az értékelésnek az volt a célkitűzése, hogy felmérje a közös technológiai kezdeményezések működésének színvonalát és hatékonyságát, valamint annak valószínűségét, hogy az ARTEMIS és az ENIAC – a jelenlegi formájában – elérné-e célkitűzéseit. E célból a Bizottság a Dr. Wulf Bernotat vezette független szakértői testületet³ kérte fel a bizonyítékok felülvizsgálatára és az érdekelték meghallgatására.⁴

Az értékelő testület 2010 júliusában adta ki jelentését. A jelentés teljes szövege az Európa internetes honlapon⁵ hozzáférhető.

4. AZ ÉRTÉKEKÉLÉS EREDMÉNYEI ÉS AJÁNLÁSAI

Jelentősséggel bír, hogy az értékelő testület elismeri az e területeken indított – az ipartól, az EU-tól és a tagállamoktól származó forrásokat egyesítő – közös technológiai kezdeményezések háromszintű felépítésének értékét.

„A közösen végrehajtott közös stratégia jó az ipar számára, jó a tagállamok számára és jó Európa számára. (...) Az értékelő testület valamennyi érintettnak gratulál az ezen új eszközök kialakítása és végrehajtása során elért jelentős eredményeihez.”

A szakértők azonban kifejezésre juttatják abbéli aggodalmukat, hogy az ARTEMIS és az ENIAC nem fordít kellő figyelmet európai stratégiai céljaikra. A testület a két technológiai kezdeményezés stratégiai reorientálására szólít fel, valamennyi érdekelt bevonásával és egy valóban közös erőfeszítés felé továbblépve. Ebben az összefüggésben a szakértők továbbá azt

³ A szakértői testület a következő tagokból állt: Dr. Wulf H. Bernotat (elnök) – korábban az E.ON AG munkatársa; Elke Eckstein – OSRAM Opto Semiconductors; Luke Georghiou – University of Manchester, Manchester Institute for Innovation Research; Terttu Luukkonen – Finn Gazdaságkutató Intézet; Bob Malcolm (előadó) – Ideo Ltd; Dominique Potier – a Pôle Systématique és korábban a Thales munkatársa; Christian de Prost – ATMEL; Alberto Sangiovanni-Vincentelli – University of California/Berkeley.

⁴ A szóban forgó értékelés alapjául szolgáló bizonyítékok között az ARTEMIS-t és az ENIAC-ot létrehozó jogi és egyéb dokumentumok, pénzügyi információk, részvételi statisztikák és projektinformációk szerepeltek. A meghallgatottak között voltak a közös vállalkozások, a Bizottság, a tagállami hatóságok, valamint a vállalkozási és kutatási közösségek – köztük kkv-k – képviselői.

⁵ http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/rtd/jti/index_en.htm.

kérik, hogy újra vonják be az ipar, a kormányok és a tudományos közösség kiemelkedő „vezérgondolkodóit”:

„Az ipar, amely kérte ezeket a közös technológiai kezdeményezéseket, és amely megszerezte azok vezetését, nem tartotta fenn a közös technológiai kezdeményezések stratégiai iránya és irányítása területén annak érdekében tett eredeti kötelezettségvállalását, hogy azok megvalósítsák valamennyi célkitűzésüket, továbbá konkrétan nem működött együtt hatékonyan a tagállamokkal a problémák kezelése érdekében.”

Az értékelő testület a finanszírozási hiányt kritikus kérdésnek ítéli:

„A tagállamok finanszírozási kötelezettségvállalása jóval elmarad a várakozásoktól, ezáltal veszélyezteti a kritikus tevékenységtömeg létrehozhatóságát és súlyosan korlátozza a megfelelő projektportfóliók kialakítását.”

Úgy tűnik, hogy a hiány részben – az ARTEMIS és az ENIAC közös vállalkozással párhuzamosan működő, és amennyiben hozzáadott érték hozható létre, a közös technológiai kezdeményezésekbe a tervek szerint fokozatosan integrálódó – ITEA2 és CATRENE kormányközi Eureka-rendszerekhez kapcsolódik.⁶ A Bizottság e problémával kapcsolatos álláspontját e jelentés 6. szakasza vázolja.

Az Európai Bizottsághoz fordulva az értékelő testület számos tanulságot emel ki, például a közös technológiai kezdeményezések első generációjánál tapasztalt és a potenciális jövőbeli PPP-k létrehozásakor figyelembe veendő fokozottabb szervezeti és pénzügyi rugalmasság szükségességét.

„A jelenlegi költségvetési rendeletek és más adminisztratív követelmények (például személyzeti szabályzatok) túlságosan korlátozóak, és inkább akadályozzák, mintsem elősegítik a közös technológiai kezdeményezések stratégiai céljainak megvalósítását.”

A testület ajánlásainak felsorolását a melléklet tartalmazza.

Az egyes ajánlások időtartama azt jelzi, hogy van-e lehetőség a jelenlegi jogi keretrendszer szerinti fellépésre, illetve azt, hogy a közös vállalkozásokra vonatkozó hatályos rendeleteket vagy a költségvetési rendeletet kell-e módosítani. Mivel a jogi keret módosítása erőforrás-igényes eljárás, ezzel az ajánláscsoporttal a testület a PPP-k következő generációjára vonatkozó vita részeként fog foglalkozni.

5. TERVEZETT NYOMON KÖVETÉSI INTÉZKEDÉSEK

A Bizottság üdvözli az időközi értékelési jelentést és tudomásul veszi az értékelő testület ajánlásait. A Bizottság elkötelezett amellett, hogy foglalkozzon az ajánlások rá eső részével, és hogy az iparral, a tagállamokkal és a közös vállalkozásokkal együttműködve segítse a rájuk vonatkozó részek rendezését. A jelentésben javasolt időtartammal összhangban, és figyelembe véve az ARTEMIS-nek és az ENIAC-nak a tagállamokat közvetlenül érintő sajátos jellegét, a Bizottság:

⁶ A 72/2008/EK és a 74/2008/EK tanácsi rendelet 2. cikkének d) pontja.

1) azonnali intézkedéseket fog tenni a meglévő közös vállalkozásokra vonatkozóan (például a közös technológiai kezdeményezésekhez kapcsolódó tevékenységekre vonatkozóan a 2011 és 2013 közötti időszakban), amelyeket azok irányítási struktúráin keresztül nyomon kell követni, és

2) hosszabb távú intézkedéseket fog tenni az Európa 2020 stratégia⁷ végrehajtása érdekében elindított „Innovatív Unió”⁸ és „európai digitális menetrend”⁹ című kiemelt kezdeményezések keretében ezeken a területeken létrehozandó PPP-k esetleges következő generációjára vonatkozóan.

A Bizottság által a testület ajánlásaira adott válaszok összefoglalása az alábbiakban található.

i. Általános ajánlás

A tagállamok által a meglévő közös vállalkozásokkal kapcsolatban tett kollektív pénzügyi kötelezettségvállalás jelenleg szerény mértéke (ami közvetlenül érinti az európai finanszírozást is),¹⁰ valamint a látszólagos bonyolultság ellenére a Bizottság egyetért azzal, hogy a háromszintű modell számottevő előnyökkel járhat, ha valamennyi fél határozott közös stratégiai célkitűzések érdekében dolgozik. A stratégia kidolgozása során az ipar által betöltendő vezető szerep mellett ez a modell egyedülálló lehetőséget kínál a nemzeti politikák közös európai kihívások irányába mutató összehangolásához. A Bizottság ugyanakkor egyetért azzal, hogy a közös technológiai kezdeményezéseknek kedvezne, ha a partnerek mielőbb újra elköteleződnenek a háromszintű modell és egy európai stratégiai menetrend mellett. A Bizottság az iparral és a tagállamokkal együttműködve fogja megvizsgálni, hogy ez hogyan valósítható meg a leghatékonyabban. Ez különösen fontos amiatt, hogy a közös technológiai kezdeményezések az Európa számára kulcsfontosságú alaptermőtechnológiákként¹¹ meghatározott területeken működnek.

A nyolcadik keretprogram felépítésére vonatkozó jövőbeli határozatok sérelme nélkül a Bizottság nem zárja ki, hogy az ARTEMIS és az ENIAC által érintett területeken folytatott tevékenységekkel a jövőben esetlegesen egyetlen közös technológiai kezdeményezés foglalkozzon. Ez az értéklánc még nagyobb részét is érintheti, beleértve a hardverek és a szoftverek közötti optimalizáció égető kérdésének kezelését, valamint a technológiai nyomásra és az alkalmazások vonzerejére vonatkozó prioritások kiegyenlítését. A módosítás ráadásul hozzájárulna a működési szerkezet hatékonyságának növeléséhez.

ii. Ajánlások a tagállamok számára

Az európai hozzájárulás és a nemzeti hozzájárulások közötti szoros kapcsolatra való tekintettel (lásd a 10. lábjegyzetet) a Bizottság elismeri, hogy a rendeletekben megállapított

⁷ COM(2010) 2020, <http://ec.europa.eu/europe2020>

⁸ COM(2010) 546, <http://ec.europa.eu/research/innovation-union>

⁹ COM(2010) 245, http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda

¹⁰ A közös vállalkozások alapszabálya (a 72/2008/EK és a 74/2008/EK tanácsi rendelet melléklete) 13. cikkének (4) bekezdése kimondja, hogy a közös vállalkozás (uniós forrásból finanszírozott) pénzügyi hozzájárulása minden egyes pályázati felhívás költségvetéséhez a tagállamok által vállalt teljes összeg 55%-a.

¹¹ „Felkészülés a jövőre: közös stratégia kidolgozása a kulcsfontosságú alaptermőtechnológiákkal kapcsolatban”, COM(2009) 512.

átfogó pénzügyi célkitűzések megvalósítása érdekében¹² növelni kell a tagállami pénzügyi hozzájárulásokat. Ezen túlmenően a nemzeti költségvetések többéves időszakra terjedhetnének ki annak érdekében, hogy az ipar többéves stratégiai tervének megfelelően hosszabb távlatot állapítsanak meg. A Bizottság javasolni fogja, hogy a tagállamok – a közös technológiai kezdeményezések eredeti céljainak megvalósítása érdekében – a közös vállalkozások fennmaradó időtartamára többéves költségvetési hozzájárulásról állapodjanak meg. Ez része annak az ismételt stratégiai kötelezettségvállalásnak, amelyet a Bizottság elvár a partnereitől.

A tagállamok eddig kevés figyelmet fordítottak műveleteik előírt összehangolására.¹³ A Bizottság ragaszkodni fog ahhoz, hogy – a közös gyakorlatok közelítése érdekében – a nemzeti gyakorlatok elfogadása a hatályos rendeletekben és közigazgatási megállapodásokban foglalt feltételekkel összhangban történjen. A Bizottság javasolni fogja továbbá a hatóságok testületén belül egy munkacsoport létrehozását, amely a közigazgatási eljárások és a nemzeti finanszírozási mértékek harmonizálásának javítása érdekében elvégzi a nemzeti gyakorlatok teljesítményértékelését. Ebben az összefüggésben az egyetemekre és a tudományos/kutatószervezetekre vonatkozó finanszírozási szabályok különleges figyelmet érdemelnek.

A Bizottság egyetért azzal, hogy érdemes az éves munkaprogramban szereplő egyedi témák nemzeti támogatását ismertebbé tenni. A közös technológiai kezdeményezések európai jellege azonban nem konkretizálódhat tisztán nemzeti érdekek összegyűjtésében. A Bizottság a hatóságok testületében javasolni fogja egy egyszerű módszer kidolgozását annak érdekében, hogy a nemzeti támogatási megfontolások megfelelő részletességgel kerüljenek be az éves munkaprogramba.

iii. Ajánlások az iparszövetségek számára

A Bizottság egyetért azzal, hogy a közös technológiai kezdeményezések stratégiai eredményeinek nyomon követése és elemzése érdekében megfelelő eljárásokat és eszközöket kell bevezetni. Mérhető mutatókat fog javasolni, továbbá felkéri az iparszövetségeket, hogy rendszeresen végezzék el minden egyes pályázati felhívás eredményeinek és hatásának stratégiai elemzését. Általánosabban a Bizottság azt fogja javasolni az ipar számára, hogy a stratégiai kutatási menetrendeket megfelelő időben frissítse és vizsgálja felül, és azokat az érintett vállalatokban, a Bizottságban és a tagállamokban magas szinten fogadják el.

A Bizottság támogatja azt az véleményt, hogy az iparszövetségeknek kulcsszerepet kell játszaniuk a közös technológiai kezdeményezésekre vonatkozó stratégia innovációs ökoszisztémák felé történő irányításában. Az ipari partnereknek egy-egy konkrét terv kidolgozását a közös vállalkozások által megvalósítandó, kézzelfogható célok köré kell szervezniük, mint például a kkv-k részvételének ösztönzése, klaszterezési tevékenységek, valamint oktatási és képzési tevékenységek.

¹² A közös vállalkozások alapszabálya (a 72/2008/EK és a 74/2008/EK tanácsi rendelet melléklete) 11. cikkének (6) bekezdése szerint 440 millió EUR + 792 millió EUR állami finanszírozás az ENIAC esetében és 410 millió EUR + 738 millió EUR az ARTEMIS esetében.

¹³ A közös vállalkozások alapszabálya (a 72/2008/EK és a 74/2008/EK tanácsi rendelet melléklete) 13. cikke (6) bekezdésének b) pontja: a „tagállamok minden tőlük telhetőt megtesznek a támogatási megállapodások feltételeinek és létrehozásának összehangolása és pénzügyi hozzájárulásuk időben történő kifizetése érdekében”.

Ezen túlmenően az iparszövetségeket arra ösztönzik, hogy tagjaik számára nyújtsanak jobb „ár-érték arányt”; ennek jóval reprezentatívabb érdekelti kört és még több tagot kellene eredményeznie, különös figyelemmel a kkv-kra. A Bizottság elemezni fogja az egyes projektrésztvevők egyszerűbb közigazgatási részvételében rejlő lehetőségeket és annak jogi vonatkozásait is, a kkv-k tekintetében például – adminisztratív és pénzügyi terheik csökkentése érdekében – a „társult partner” fogalmát.

iv. Ajánlások az Európai Bizottság számára

Az értékelő testület felszólítja a Bizottságot, hogy a potenciális jövőbeli PPP-k tekintetében se a költségvetési keretrendeletet, se a személyzeti szabályzatot ne alkalmazza. Ez a közös technológiai kezdeményezések Sherpa-csoportjának¹⁴ ajánlásaival is túlnyomórészt összhangban van. Ezzel összefüggésben a Bizottság a költségvetési rendelet¹⁵ hároméves felülvizsgálata során két további lehetőséget javasolt a köz- és magánszféra közötti partnerségek megvalósítására: a költségvetési rendelet 185a. cikkén alapuló vegyes magán-közjogi szövet és egy magánjogi szövet (az 53. cikk (1) bekezdése 2. pontjának g) alpontja). Ez a javaslat – jogalkotó általi elfogadása esetén – megteremtené az ezen ajánlás követésére vonatkozó keretet.

A Bizottság meg fogja vizsgálni a potenciális jövőbeli PPP-k operatív tevékenységei bővítésének relevanciáját annak érdekében, hogy azok olyan kísérő intézkedésekre is kiterjedjenek, mint a koordinációs, a támogatási, az infrastrukturális és a nagyszabású demonstrációs tevékenységek. A Bizottság a tagállamok, az ipar és más potenciális hozzájárulók segítségével a különböző forrásokból származó finanszírozás ötvözésének módjait is meg fogja vizsgálni. A Bizottság ugyancsak mérlegelni fogja, hogy hogyan nyújtson pénzügyi támogatást olyan tevékenységekre, amelyek döntő fontosságúak a közös technológiai kezdeményezések európai stratégiai célkitűzéseinek megvalósításához, és amelyeket a közös technológiai kezdeményezések jelenlegi szerkezete keretében nem lehetett támogatni (például a szigorú értelemben K+F-tevékenységnek nem minősülő infrastrukturális vagy innovációs projekteket).

A Bizottság az iparszövetségeknek a közös vállalkozások működési költségeihez való hozzájárulását a közös vállalkozás felelősségteljes irányításának biztosítása szempontjából fontos ösztönzőnek tekinti. Tudomásul veszi a szövetségek megfelelő tagdíjak beszedése során tapasztalt nehézségeit is. Igen alaposan meg kellene vizsgálni egy olyan jövőbeli modellt, amelyben minden egyes kedvezményezett „díjat” fizetne a közös vállalkozásnak.

A Bizottság elismeri annak jelentőségét is, hogy adatokat kell gyűjteni a közös technológiai kezdeményezések munkája hatásának demonstrálására, amely adatokat jövőbeli értékelések során használnának fel. E célból a Bizottság szakértők segítségével mutatókészletet fog létrehozni, hogy összevesse a közös technológiai kezdeményezések eredményeit az azokat létrehozó jogi aktusokban¹⁶ és a többéves stratégiai terveikben foglalt célokkal. Az így nyert adatokat évente fogják elemezni.

v. Ajánlások a közös vállalkozások számára

¹⁴ Designing together the 'ideal house' for public-private partnerships in European research [A köz-magán partnerségek ideális helyszínének közös kialakítása az európai kutatás területén] – a közös technológiai kezdeményezések Sherpa-csoportjának végleges jelentése, 2010. január, <http://cordis.europa.eu/fp7/jtis/>

¹⁵ COM(2010) 260, http://ec.europa.eu/budget/documents/financial_regulation_en.htm

¹⁶ A 72/2008/EK és a 74/2008/EK tanácsi rendelet 2. cikke.

A Bizottság tisztában van azzal, hogy a projektek valamennyi kedvezményezettjének kötelező hozzájárulásai nélkül az iparszövetségek nehezen szereznek elegendő bevételt a tagdíjaikból vagy más típusú tevékenységekből. Másfelől a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az iparszövetségek a tagjaiknak szánt szolgáltatások kínálatának bővítése révén többletbevételt képesek szerezni. Az iparszövetségek alacsony bevételeinek részben az is az oka, hogy az eredetileg vártnál kisebb mértékű tagállami hozzájárulások miatt kevesebb program valósul meg. Az érdekeltek elkötelezettségének felélénkítését, valamint az iparszövetségek tevékenységeinek és tagságának diverzifikálására és bővítésére való ösztönzését célzó erőfeszítései mellett a Bizottság támogatni fogja a közös vállalkozásoknak a jelenlegi helyzet javítására tett intézkedéseit.

A Bizottság egyetért azzal, hogy javítani kell a támogatott projektek portfóliója és a program európai szintű stratégiai céljai közötti összhangot. Ezért, annak jobb felmérése érdekében, hogy a projektek hogyan járulnak hozzá a közös technológiai kezdeményezések átfogó európai céljaihoz és az innovációs ökoszisztéma gyarapításához, a Bizottság javasolni fogja egy munkacsoport létrehozását a jelenlegi értékelési kritériumok felülvizsgálatára.

Ezen túlmenően a Bizottság támogatni fogja, hogy a megfelelő érdekeltek olyan nyílt és átlátható eljárásokat hozzanak létre, amelyek révén a pályázók kellő időben nyilvánvalóbb és konstruktívabb visszajelzéseket kaphatnak a tagállami támogatás kilátásairól.

6. AZ EUREKA PROGRAMMAL ÉS AZ ELÉGTELEN FINANSZÍROZÁS PROBLÉMÁJÁVAL KAPCSOLATOS BIZOTTSÁGI ÁLLÁSPONT

A Bizottság egyetért azzal, hogy az Eureka-klaszterek (CATRENE és ITEA2¹⁷) és a közös technológiai kezdeményezések párhuzamos működése a nanoelektronika és a beágyazott rendszerek területén bonyolulttá teszi az európai kutatási térséget, megtevéstő a kutatóközösség számára, és lényegéből fakadóan nem lehet hatékony. Ezen túlmenően a Tanács e két finanszírozási mechanizmus „fokozatos integrálására” szólított fel.

A Bizottság messzemenően támogatja a közös technológiai kezdeményezések felülről építkező, stratégiai, páneurópai szerepének megtartását a technológia területén, valamint azt, hogy a programjaik végrehajtásához finanszírozásban részesüljenek, ugyanakkor elismeri a kiegészítő, alulról építkező, rövidebb távú, kevés vállalat együttműködésével járó, egyedi projektek végrehajtása érdekében finanszírozott vállalkozás- és piacorientált program hozzáadott értékét is. A Bizottság azonban úgy ítéli meg, hogy mindkét megközelítés alkalmazható lenne egyetlen, a köz- és a magánszféra közötti partnerség keretében, ami jelentős működési megtakarításokat tenne lehetővé. Eddig minden érdekelt jelentős erőfeszítéseket tett a két programtípus egymástól való elkülönítésére. A kialakult helyzet elmarad az optimálistól. A tapasztalat azt mutatja, hogy a magas szintű elveken túlmutató részletes alternatívák kidolgozása során rendkívül nehéz egyik vagy másik programból egy-egy témát kizárni. Valójában sok olyan kutatási téma van, amellyel mindkét program egyaránt foglalkozik (az alkalmazások és a technológia területén). Ez nem is meglepő annak ismeretében, hogy a magánszektorbeli alapító partnerek többsége a két oldalon azonos. A két független kezdeményezés további párhuzamos fennmaradása nem tenné lehetővé koordinálásukat és szinkronizálásukat, és rugalmasságot sem biztosítana a tagállamok

¹⁷ Lásd <http://www.catrene.org> és <http://www.itea2.org>

számára akkor, amikor költségvetési forrásait a különböző rendszerek céljára előirányozzák (a mindkét kezdeményezésben érintett tagállamok esetében, márpedig a jelentősebb hozzájárulóknál ez a helyzet).

A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy az Eureka-klaszterek és a közös technológiai kezdeményezések párhuzamos létezése hozzájárul a közös vállalkozásoknak és az Eureka-klasztereknek szánt tagállami hozzájárulások jelenlegi hiányosságához, mivel mindkét eszköz finanszírozása gyakran egyetlen forrásból érkezik nemzeti szinten. Erre a fontos kérdésre nem tér ki a jelentés. A Tanács azonban ezt a helyzetet a közös technológiai kezdeményezéseket létrehozó rendeletek elfogadásakor elismerte, különösen azzal, hogy a két finanszírozási mechanizmus „fokozatos integrálására” szólított fel. A két megközelítés egy kategóriába történő integrálása elősegítené egy egységes európai stratégia végrehajtását, elegendő forrást biztosítana a kritikus tömeg eléréséhez, és a felülről és az alulról építkező mechanizmusok rugalmas használatával lehetővé tenné az érintett partnerek számára a céljaiknak megfelelő eszközkombináció kiválasztását.

Annak ellenére, hogy a testület állítása szerint a működés integrálását kizárólag hosszú távon kellene mérlegelni, a 2014-től kezdődő időszakra nem, a Bizottság arra törekszik, hogy folytassa az említett két finanszírozási mechanizmus fokozatos integrálását. A Bizottság tevékenyen részt fog venni a meglévő struktúrákban (a közös technológiai kezdeményezésekben és az Eureka programban) és munkacsoportokban annak érdekében, hogy előbbre lépjen a tevékenységek differenciálása és koordinációja terén, és tanulmányozni fogja azokat a részletes feltételeket, amelyek mellett az Eureka-klasztereknek a közös vállalkozások műveleteibe történő fokozatos integrálása hozzáadott értéket teremtene.

Melléklet - Az értékelő testület ajánlásainak jegyzéke

Sz.:	Az ajánlások összefoglalása	Időtartam
1	Közös technológiai kezdeményezések <i>ezeneken a területeken</i> a közös technológiai kezdeményezések háromszintű modelljének folytatása érdekében	Következő generációs közös technológiai kezdeményezések
Ajánlások a tagállamok számára		
2	Tegyenek többéves költségvetési kötelezettségvállalásokat	Most
3	Feleljenek meg a közös technológiai kezdeményezésekről szóló tanácsi rendeleteknek	Most
4	Végezzék el a nemzeti gyakorlatok teljesítményértékelését és kiigazító tanulmányozását	Most
5	Korán jelezzék, hogy éves szinten mekkora támogatást nyújtanak egyedi témákra	Most
Ajánlások az iparszövetségek számára		
6	Irányítsák a közös technológiai kezdeményezések célkitűzései felé történő előrehaladás nyomon követését célzó eljárások létrehozását	Most
7	Irányítsák az innovációs ökoszisztémák céljainak megvalósítására irányuló cselekvési tervek előkészítését	Most
8	Működjenek jobban együtt a közös technológiai kezdeményezések érdekelt feleivel	Most
Ajánlások az Európai Bizottság számára		
9	Irányítsa alternatív költségvetési rendeletekről és személyzeti szabályzatokról rendelkező új tanácsi rendeletek kidolgozását	Következő generációs közös technológiai kezdeményezések
10	A rendeleteknek lehetővé kell tenniük, hogy a közös technológiai kezdeményezések a K+F-től eltérő innovációval kapcsolatos tevékenységeket is támogassanak	Következő generációs közös technológiai kezdeményezések

Sz.:	Az ajánlások összefoglalása	Időtartam
11	A rendeleteknek lehetővé kell tenniük, hogy a közös technológiai kezdeményezések más forrásokból származó finanszírozást is elfogadjanak	Következő generációs közös technológiai kezdeményezések
12	A rendeleteknek lehetővé kell tenniük, hogy az EU kiegészítő pénzügyi hozzájárulást biztosítson stratégiai célokra	Következő generációs közös technológiai kezdeményezések
13	A rendeleteknek lehetővé kell tenniük, hogy a közös vállalkozások bizonyos működési költségeiket megköveteljék a tagsággal nem rendelkezőktől	Következő generációs közös technológiai kezdeményezések
14	A Bizottságnak adatgyűjtési mechanizmust kell kialakítania e közös technológiai kezdeményezések előnyei felmérésének támogatására	Most
Ajánlások a közös vállalkozások számára		
15	Hozzanak létre mechanizmust arra, hogy bizonyos működési költségeiket a közös technológiai kezdeményezések tagsággal nem rendelkező kedvezményezettjeivel fizetessék vissza	Következő generációs közös technológiai kezdeményezések
16	Fektessenek nagyobb hangsúlyt a stratégiai, európai célokra a javaslatok értékelési és a kiválasztási eljárásai során	Most
17	Hozzanak létre eljárásokat a javaslattevőknek való korai visszacsatolás érdekében	Most
Ajánlás a közös technológiai kezdeményezések és az EUREKA közötti koordinációra		
18	Az ARTEMIS-nek és az ENIAC-nak folytatnia kell az ITEA2-től, illetve a CATRENE-től való megkülönböztetésére, illetve az azokkal való koordinációra irányuló kezdeményezéseit	Most